

„Bussemanden“.

En lille Epistel, tilegnet d'Hrr Henning Thomsen og Holm Isaksen.

Naar Socialdemokratiet begynder at vinde Fremgang blandt et Samfunds Arbejderklasse, fordi disse Folk foler, at her er noget, der løser deres egne hidtil bundne Tanker, saa samles de Kræfter, der er interesseret i de bestaaende Samfundsformer. En Kamp begynder — en Klassekamp.

Erfaringerne viser, at saaledes har Udviklingen formet sig i de forskellige Lande. Og saaledes vil den forme sig i de kommende Dage her i det færøske Samfund, thi selv om dette Samfund er havomkranset, saa er dets Befolkning dog Verdensøkonomiens Love undergivet. Og derude hersker Klassekampen. Her er den ved at tage Form og inden længe vil den være i fuld Udfoldelse. Adskillige Ting bekræfter dette. Et ubehageligt Kendetegn er det, at nu henter de herværende borgerlige Blade »Bussemanden« frem fra Pulterkammeret. Befolkningen skal skræmmes og gøres bange for Socialismen.

Her et Par Eksempler paa Fremgangsmaaden:

Forleden bragte »Føroyatíðindi« en Meddelelse om, at Sundby-Hvorup Kommune i Vendsyssel skulde være ude for et økonomisk Sammenbrud af en saa omfattende Karakter, at det formentlig blev nødvendigt at sætte Kommunen under Statens Administration. Og saa tilføjer Bladet for egen Regning:

— Denne Kommune, der ved Siden af Rødby kan opstilles som et Eksempel til Skraek og Advarsel for det ganske Land, har i længere Tid været under socialdemokratisk Styre.

Var saa artig. Her har de »Bussemanden«, frisk oppudset, lige hentet ned fra det Herluf Thomsenske Pulterkammer. Den Slutning, Bladet ønsker, at Læserne skal drage af de ovenfor citerede Linjer er, at i herværende Kommuner bør man vogte sig for at faa socialdemokratisk Styre.

Hvad er nu Grunden til, at det er gaaet saa galt i Sundby-Hvorup? Bl. a. følgende: I Kommunen ligger nogle store Industrivirksomheder, der beskæftiger flere Hundrede Arbejdere. Industrikrisen har medført, at et meget stort Tal af de i Kommunen boende Arbejdere er arbejdsløse, og da Arbejderne udgør Flertallet af Kommunens Skatteydere, er det givet, at hvis Arbejderne intet tjener, saa maa naturligvis Kommunens Økonomi bryde sammen.

At det socialdemokratiske Sogneraadflertal ingen som helst Indflydelse har paa Beskæftigelsen ved de i Kommunen værende Industrier er selvsagt. Derimod har Sogneforstanderskabet alle Besværlighederne at døde med, naar Størstedelen af Kommunens Skatteydere er uden Arbejde og Indtægt, saa Kommunens Skatte-kilder som følge deraf holder op at rinde. Det sidstnævnte er den sande Aarsag til det økonomiske Sammenbrud i Sundby-Hvorup Kommune, og der skal en mere end almindelig Frekthed til at paastaa, at Sammenbruddet skyldes det socialdemokratiske Kommunestyre.

Denne Paastand tror Hr. Thomsen da heller ikke fremsætte. Han nøjes med at antyde, at i den nævnte Kommune har Socialdemokratiet Flertal, og saa haaber han, at Sundby-Hvorup ligger saa langt fra Tveraa, at hans Læsere ikke kender Forholdene førstnævnte Sted og derved faar det ud af det antydede, som Hr. Thomsen ønsker, nemlig Frygt for Socialdemokratiet. Det er »Bussemanden«, der er hentet frem. Vi tror imidlertid godt Hr. Thomsen kan pakke den »Bohmand« ind igen. Færingerne er saa oplyste, at de lader sig ikke blænde af denne kluntede Spekulation i Socia-

listforskrækkelse. Færøske Arbejdere forstår, at naar Økonomien i Sundby-Hvorup og mulig andre danske Kommuner bryder sammen, saa er Aarsagen den, at det nuværende Flertal i Rigsdagen, som har det parlamentariske Ansvar for den Madsen-Mygdalske Regering, fører en arbejderfjendtlig og for store Dele af Erhvervslivet odelæggende Politik. Som Deltagere i og Opretholdere af denne Politik har d'Hrr. Samuelsen og Effersøe meldt sig til Tjeneste. De to Herrer har deres Del af Ansvaret for, at Erhvervsforholdene nu former sig saaledes i Riget, at Kommuner med mange Industriarbejdere som Skatteydere, nu lider økonomisk Sammenbrud, fordi Erhvervene ikke kan komme i Gang og Arbejderne maa gaa ledige.

Saaledes er Sandheden om dette Forhold. Og for at dække over de to færøske Rigsdagsrepræsentanters Medansvar overfor denne Politik, er det Hr. Thomsen meder med den »Bussemand«, der hedder Socialist-forskrækkelse.

Dette Forsøg er imidlertid ikke original, men kun et plunt Plagiat. Det har nogle Gange tidligere uden Held været bragt i Anvendelse andre Steder af antisocialistiske Blade. Og noget Udbytte af Eksperimentet tror vi heller ikke Hr. Thomsen opnår.

Hr. Thomsen er imidlertid ikke ene om, at være ude med »Bohmanden«. Ogsaa Hr. Holm Isaksen, der er betroet at skrive »Tingakrossur« politiske Ledere, forsøger sig i denne Branche.

Hr. Holm Isaksen har det ikke godt for Tiden. Hans Nattesovn forurter sig af onde Drømme. Andningen er »Føroya Social-Demokrat«.

Hidtil har Hr. Holm Isaksen nemlig ment at have Eneret paa at behandle det sociale Spørgsmaal i den herværende Presse. En Overgang skrev han da ogsaa med en vis Frejdighed om dette Emne, men saa hørte det op. Aarsagen var den ganske naturlige, at de, der raader for »Tingakrossur« og Hr. Holm Isaksens Skæbne som Redaktør ved dette Blad, ikke vilde have noget skrevet om det sociale Spørgsmaal.

Da denne Sag saaledes blev hjemløs i »Tingakrossur«s Spalter, skaffede den færøske Arbejderklasse sig et eget Talerør. »Føroya Social-Demokrat« blev en Kendsgerning. Siden da har Hr. Holm Isaksen sovet meget daarligt om Natten. Hans Hjerne har ikke kunnet falde i Ro for Spekulation over, hvorledes han bedst kunne faa Ram paa Arbejdernes Blad.

Paa en Gang klarede pludselig Begreberne for ham.

»Tidens Tegn«, dette facistiske, arbejderfjendtlige Organ, som selv det norske Højre har maattet tage Afstand fra, er for Hr. Holm Isaksen den aandelige Manna, der inspirerer ham til at skrive hans mest glødende »Ledere«, og endvidere har »Tidens Tegn« jo for Hr. Holm Isaksens Abonnentsprotokol en saa dominerende Indflydelse, at hvis denne underdrages »Tingakrossur«, vil dette for nævnte Blads Økonomi have katastrofale Følger.

I »Tidens Tegn« læser Hr. Holm Isaksen om Socialistforskrækkelse. Og pludselig stod det klart for ham, at denne »Bussemand« maatte kunne overføres til »Frændefolket paa Vesterhavsoerne« som det norske Blad plejer at udtrykke sig.

I Nr. 30 af »Tingakrossur« moder Hr. Holm Isaksen derfor frem med »Bussemanden«. Han skriver:

Eller trår dansk blødsjællighed at Føroyingar flest, arbejðere og smaa-kæarsfolk, vera so aldráir eftir at

taka við óðrum »socialum reglum« sum t. d. at kirkjan verður avtíkin og religionin gjørd til eina privatsak, at religionenslan i skúlnum verður atíðstongd, at stað offentliga — kommunirnar — skulu undirhalda skúla-børnini til matnað og klæðna o. s. fr.: Um hann trýr tí, so nýðist hann ivaleyst bæði eina og tvær reisir at trúgva um aftur.

— Naar Djævelen har det ilde vil han være Munk! Og naar det kniber for Hr. Holm Isaksen, føler han Kaldet som Religionens Forsvarer paa Færøerne.

Hvis noget Menneke tror, at det er ideelle Motiver, der dikterer denne for Hr. Holm Isaksen ret nye Rolle, bør han sikkert tro om igen.

Nej, Hr. Holm Isaksens Stilling maa ses ud fra den Opfattelse, at han er naiv nok til mene, at ved at skrive saaledes vil han kunne skræmme Befolkningen bort fra Socialdemokratiet. Ovenstående Citat skal bibringe dem den Opfattelse, at Socialdemokratiet er Kristendommens Fjende. Færingerne er klar over, at dette intet har med Virkeligheden at gøre. At der blandt vort Partis Medlemmer er irrligjose Folk skal ikke benægtes.

Men tør Hr. Holm Isaksen paastaa, at Størsteparten af den kvart Million Medlemmer, som findes indenfor Socialdemokratiet i det danske Rige, er Folk, for hvem Kristendommen ikke er en Livs værdi, hvis Lære de efter fattig Evne søger at efterleve. Mange af disse Folk blev jo netop Socialdemokrater, fordi vort sociale Krav faldt sammen med Kristendommens Bud om at mætte de hungrende, klæde de fattige og pleje de syge. Eller kan Hr. Isaksen bevise, at Socialdemokratiet nogensinde ved Partibeslutninger har lagt Kristendommen et Hænfærd i Vejen? Dette Spørgsmaal har Partiet overladt til hvert enkelt Medlem at tage Stilling til. Og saaledes maa det være. I dette Spørgsmaal kan Partiet ikke blande sig.

Naar Hr. Holm Isaksen nu forsøger at anvende Religionen i Socialist-forskrækkelsens Tjeneste, saa begaar han den største politiske Dumhed han endnu hidtil har præsteret. Og det vil sig i Del. Thi i denne Branche har Hr. Holm Isaksen hidtil ubestridt siddet inde med Højderordenen her for Øerne.

Hr. Holm Isaksen spørger os, hvorfor et Par af Selvsstyremændene paa Ting skulde have en særlig Pligt til at paatale, at der ovedes social Uret mod de gamle, ved at yde dem saa skandaløs lave Understøttelser af de maa friste Sultekraa. Gennem sig et Spørgsmaal skinner den rene Kalns-moral: »Hvad vedkommer mine Medlemmesker mig?«

Hvis Hr. Holm Isaksen ikke mener, at d'Hrr. har en social Pligt til at paatale sligt, maa han vel erkende, nu da han moder som Religionens Talsmand overfor Socialdemokratiet, at de nævnte Herrer har en Kristen-pligt, til at gøre det.

Nylig protesterede danske Præster sammen med Socialdemokratiet mod, at Lovgivningen var ifærd med at øve social Uret mod Samfundets gamle Menneker.

Disse Præster var ikke Socialdemokrater, men ud fra kristelige Motiver støttede de paa dette Felt Socialdemokratiet i Arbejdet for at værne de gamle mod social Uret.

Hr. Isaksen derimod, han mener, at i saa Henseende har Selvsstyreflokkens Tingmænd ingen »serstaka pligt«.

Et mærkeligt Standpunkt at indtage af en Mand, der i Religionens Navn vil værne Føroya Folk mod »de røde«.

Iøvrigt tror vi ikke Hr. Holm Isaksen faar Glæde af sin nye »Bussemand«: »Socialistforskrækkelse i Religionens Navn«. Hvor dette Skremselsbillede af Antisocialister andre Steder har været bragt i Anvendelse, har Resultatet været, at Socialdemokratiet er gaaet stærkt frem i Valger-

og Medlemstal. Saaledes vil det sikkert ogsaa gaa her paa Færøerne.

Vi anbefaler derfor Hr. Holm Isaksen at lade denne »Bohmand« forsvinde. Og for hans Nattesovns Skyld vil et Par Koldtandsdouches nogle Minutter for Sengetid sikkert være gavnlige. Det vil give en rolig Nattesovn og dermed skaffe ham Sinds-ligevægt. Den Kendsgerning, at »Føroya Social-Demokrat nu er en Realitet, bør ikke længere forstyrre hans Sjølefred.

Anton Nielsen.

Frá útheiminum.

Sovjet og Rockefeller.

Et Telegram meddelede, at Rockefellers kendte »Standard Oil Co.« har faaet tildelt Koncessioner paa samtlige russiske Petroleums-kilder af Sovjet Regeringen.

Sovjet og Rockefeller Arm i Arm. Leve Verdensrevolutionen!

Atlantehavsflyvningen.

Den kendte Trafikflyver Johansen, hvis Navn vil erindres fra vort Referat af Socialdemokratets Kongres, har faaet Forespørgsel fra Amerika, om han vil paatage sig en Flyvning København—New York. Johansen har sagt Ja. Og Flyvningen finder antagelig Sted i den nærmeste Fremtid.

Domt Somand.

Den danske Somand Frits Frederiksen er ved de engelske Domstole idømt 7 Aars Tugthus for under et Slagsmaal om Bord i Damperen »King Bledny« med en Kniv at have saaret Donkeymand Blagg og Maskinmester Burgess. Sidstnævnte afgik ved Døden som Følge af sine Saar.

Den irske Justitsminister myrdet.

Da den irske Justitsminister O'Higgins den 10. Juli i sin Bil kørte gennem Dublins Gader, skød nogle maskerede Mænd paa ham. Ministeren døde straks efter Indlæggelsen paa Hospitalet. Morderen undslap.

O'Higgins blev kun 35 Aar gammel. Han var fra 1918 til 1922 Sina Fein-Medlem af Parlamentet, men saa blev han General i Fristatens Hær under Collins, og som Justitsminister havde han det tunge Hverv at maatte domme mange af sine tidligere Venner til Døden for Sagens Skyld. En af disse, O'Connor — hans bedste Ven — nægtede han at benaade, men han tilfibragte hele Natten for Henrettelsen sammen med Fangen. Da O'Higgins fik Meddelelse om, at Henrettelsen var fuldbyrdet, besvimelede han, idet han erklærede, at han havde gjort sin Pligt. Da den Af dødes Testamente blev oplæst, havde han efterladt alt til O'Higgins og hans Familie.

Under President Cosgrave har O'Higgins været den virkelige Hersker i Irland og er blevet angrebet med stor Bitterhed af sine Fjender.

De finske Valg.

De endelige Resultater foreligger nu af det finske Valg: Socialdemokratiet fik 61 Mandater (60 sidste Valg). Agrarpartiet 52 (44), Finsk Samlingsparti 34 (38), Svenske Folkeparti 21 (23), Kommunistparti 20 (18), Finsk Fremtidsparti 9 (17).

Valgresultatet maa betragtes som en betydelig Styrkelse af den socialdemokratiske Regering. Alle de Partier denne slaar i Samarbejde med, er gaaet frem ved Valget, mens de to finske Partier, Fremskridtspartiet og Samlingspartiet, der staar i skarp Opposition til Ministeriet Tanner, begge har lidt svære Tab.

Det betragtes som givet, at Regeringen fortsætter uforandret.

Overfaldet af en Ørn.

For nogen Tid siden, da Fødermester Hansen og Hustru, S. Alslev, cyklede i Oustrup Skov paa Falster, blev Hansen overfaldet af en stor Ørn. Efter en voldsom Kamp, hvorunder Hansen blev stærkt forrevet, fik han kvalt Ørnen.

Den tyske Oversvømmelses-katastrofe.

Randers Socialdemokrat har modtaget en Beretning om en ung Randersiansers frygtelige Oplevelse under Vandflødens Hærgen i Sachsen.

Den 21-aarige Snedker Koitzch, Randers, startede for en Maanedes Tid siden paa en Cykeltur til Tyskland. Han var arbejdslos og vilde benytte Tiden til at lægge sin tilfældige Faders Familie et Besøg. Under Opholdet hos sin Farbroder i Dresden fik han Underretning om den forfærdelige Katastrofe, der havde ramt Elbdaalen og i Særdelighed Berggieshübel, i hvilken By netop boede en Del af Koitzchs Familie.

Sammen med sin Farbroder og dennes Hustru tog han straks til det hærgede Omraade. I et Brev, som Faderen modtog paa sin Arbejdsplads i Randers, fortæller den unge Snedker dybt rystet om det Rædselsbillede, der mødte ham.

I Berggieshübel boede hans Bedstemoder og den øvrige Familie i et Hus ved Floden. Det var Meningen, at den unge Mand skulde overraske sin Bedstemoder, som nu for første Gang skulde se sit Barnebarn.

Men Huset var skuldet væk, skriver han, jævnet med Jorden, og over det hele bredte sig et tykt Lag Dynd. Hele vor Familie i Berggieshübel er udrøddet paa en nær: Bedstemor, Farbror og hans Hustru, mens deres lille Datter reddedes, Fars Søster, hendes Mand og deres to Børn og endnu en af Faders Søstre og hendes to hjemmевærende Børn.

Videre, fortsætter han, har vi fundet Ligene af en Onkel og to Tanter. Farbroder og jeg vandrede gennem to store Lighuse, for om muligt at finde de savnede. Men Ligene var saa frygteligt tilredte, opsvulmede og dækket af Dynd, at det ikke var muligt at identificere dem.

Ulykke paa Island.

Under Bortspærgning af Vraget af Kuldamperen »Inger Benedict« foran Indsejlingen til Reykjavik skete der en frygtelig Eksplosion. 2 Arbejdere dræbtes og 2 saaredes haardt, deriblandt Dykkeren. Alle Ulykkens Ofre var Isændere.

Faare- og Hesteavl paa Grønland.

Lederen af Faareavlsstationen i Sydgrønland, Hr. Lindemann Waldø, oplyser overfor »Berl. Tid.«, at Kolonien Forsøg begyndte i 1915 med indførelse af 170 Faar fra Island. I Øjeblikket er der ca. 1000 Faar i Grønland. Stationen har 200 og virker som Avelscenter for Sydgrønland. Om Sommeren græsser Faarene rundt i Landet, men om Vinteren maa de i Stald. Faareavl har givet godt Udbytte og er sbaet an. To af Stationens Lærlinge har bosat sig i den Fjord, hvor man mener, at Erik den Røde havde sin Bopæl. Man vil nu forsøge paa Grønland med islandske Heste, som der mange Steder er Brug for.

Attingsvalgene paa Island.

Reaktionens Mørkemænd hamstrer Stemmer til Regeringspartiet. — En Afsløring.

Vore islandske Kammerater har under Attingsvalgene været bekæmpet med de mest snuviske Midler, der kan tænkes, for at hindre, at der vantage flere Socialdemokrater ind i Alltinget.

De trofaste i Reaktionens Tjeneste har arbejdet ihærdigt for at redde den konservative Regering.

Fra Isafjord meldes, at der er sket Stemmeopførsling hos selve Sognefogeden. Det berettes, at 3 Fiskere skulde til Sos med deres Motorbaad, og da de ikke mente, at de vilde være hjemme igen paa Valgdagen, henvendte de sig til Sognefogeden for at afgive sine Stemmer.

Sognefogeden lod dem faa hver sin Stemmeseddel og Konvolut, og de 3 Fiskere skrev den socialdemokratiske Kandidats Navn paa Seddelen, hvorefter Sognefogdens Fuldmægtig modtog de forfærdigede Stemmesedler i Kuvert og laasede dem ind i en